

вестникъ за култура, стопанство и политика

РЕДАКТОРЪ: Б. ВИДОВЪ

ИЗЛИЗА ДВА ПЪТИ МЕСЕЧНО

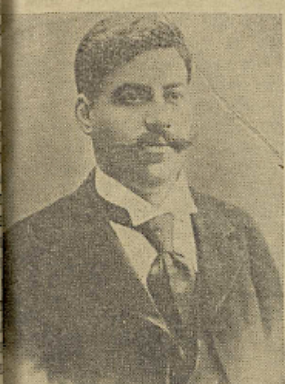
РЕДАКТИРА КОМИТЕТЪ

София, бул. „Македония“ 5

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ 50 ЛВ.

Гр. КАВАДАРЦИ

АПОСТОЛЪТЪ

Едва ли една национална революционна освободителна борба има по-цѣлостни фигури, отъ Василь Левски и Гоце Дѣлчевъ.

И двамата сѣ нравствени възпитатели на нацията. Тѣхното цѣлостно отношение се отразява въ схващането имъ за основитѣ на революционната борба и организация. Въ освободителната борба на България Василь Левски се откроява върху цѣлия фонъ на борбата като единственъ, както Гоце Дѣлчевъ заема единственото мѣсто на македонската освободителна борба въ нейния най-труденъ периодъ, а сѣщо и въ цѣлото развитие на революционната дейность. И двамата сѣ истински апостоли, не само въ дейность, но и въ схващанята за направлението и начините на борбата, както и въ тѣхното виждане на националното възражовторно виждане. И въ Овнатата социалното начало въ схващанята на народността въпросъ и на борбата заема едно основно мѣсто, като граница на материалъ за държавно и национално устройство. Гоце Дѣлчевъ остана независимъ като организаторъ и водачъ. Неговото схващане за

МЕТОДИТЪ НА РЕВОЛЮЦИОННАТА ДЕЙНОСТЪ

си остана единствено по своята мѣдрость и по предвидливостта си. Гоце не бързаше съ въоръжено въстание. Той виждаше македонския народъ като едно вътрешно цѣло, което трѣбва да се подготви нравствено и идейно за голѣмия мигъ на борбата, който решава нейния изходъ. Той не искаше да се бърза съ въстание и голѣми революционни акции. Гоце е поддържалъ онова революционно схващане, което не търси лесни успѣхи и популярность, не дава излишни жертви и поставя народа въ изпитания, които могатъ да бѣдатъ неоправими ударъ за постепено развитие на революцията. У него имаше само здраво вътрешно разбиране, съобразно съ духовното състояние и революционната подготовка на народа, а не съ външни съображения. ВМѢСТО ИЗБЪРЗАНО ВЪСТАНЕ, ГОЦЕ ПРЕПОРЪЧВАШЕ ДЪЛГА И СИСТЕМНА РЕВОЛЮЦИОННА ПОДГОТОВКА И ПОДДЪРЖАНЕТО НА ЕДНО ПОСТОЯНО РЕВОЛЮЦИОННО СЪСТОЯНИЕ ВЪ ВЪТРЕШНОСТЪТА, ЗА ДА НАЗРѢЯТЪ УСЛОВИЯТА, ВЪТРЕШНИ И МЕЖДУНАРОДНИ, ЗА ВЕЛИКИЯ ЧАСЪ НА БОРБАТА.

Историята ще отсѣди всичко, което съпѣствуваше македонската освободителна борба въ всички нейни промѣни и положения и въ всички периоди. Но само едно е безспорно, че ГОЦЕ си остава за всички времена и за всички условия на нашата борба, като единственъ и непероченъ, като великъ проповѣдникъ и организаторъ на народностната борба и първия между първите, какъвто си остава Левски въ освободителна борба на България.

Д. РИЗОВЪ

ИЗЪ ЧАСТНИЯ ЖИВОТЪ НА АПОСТОЛА

ЗАМѢСТНИЦИТЪ НА ГОЦЕ
Гоцевата сестра Лепка разказва, какъ Гоце е пожелалъ разрешение отъ баща си — прочутия дѣдо Никола — да се отдаде на революционна работа.
— Не знаехъ какво искаше да ми, но баща ми не се съгласяваше. Гоце пристигна у дома си отъ Щипъ, струва ми се бѣше презъ 1895 година. Баща ми се противопоставяше. Най-после той съгласи. Братъ ми се простъпаша му даде кесия съ пари и така се свърши разговора. Братъ замина.

жене, му се обрича съ цѣлото си същество.
Раздѣлата между баща и синъ е била трогателна.
Дѣдо Никола, който е ималъ първи синъ следъ две дѣщери, е грядилъ всичко върху Гоце. И той съ уприхъ и тайна му казва:
— Но кой ще ми е синъ?
— Нищо. Ти ще имашъ много синове — честити синове на цѣла Македония, — е билъ отговорътъ на Гоце.
АРМАСАНЪ ЗА...МАКЕДОНИЯ
Следъ една две години революционна дейность, Гоце се връща въ Кукушъ и пристѣпва на свадбата на една отъ сестрите си. Революционното движение е

Гоце Дѣлчевъ 1872-1903

(Биографически очерци)

Гоце Дѣлчевъ е роденъ въ гр. Кукушъ на 29 януарий 1872 година. Произхожда отъ еснафско семейство. Свършва III класъ въ родния си градъ Кукушъ, а по-късно отива да следва въ Солунската гимназия. Тукъ той се проявява като много разсѣдливъ и събуденъ младежъ. Срѣдъ будната ученическа младежъ той се очертава като преданъ и вѣренъ синъ на Македония въ борбата ѝ за свобода и независимостъ.

Следъ свършване на V кл. Гоце Дѣлчевъ постѣпва въ Военното училище въ гр. София, което по-късно напуска. Отъ този моментъ той се отдава въ служба на македонското освободително движение.

Той заминава за Македония, става учителъ въ гр. Щипъ и съ Даме Груевъ основава революционенъ комитетъ.

Въ 1895 година Гоце идва въ София и започва издаването на вестникъ „Право“. Влиза въ връзка съ доста македонски дѣйци, обединява ги и благодарение на тази негова дейность се свиква въ София и първия Македонски конгресъ.

Въ началото на 1903 година се взема решение да се вдигне Илинденското въстание. Гоце е решителенъ противникъ на тази прибрзана акция поради слабата подготовка на народа и поради голѣмата вероятностъ да се проиграе великата борба на македонския народъ.

На 20 априлъ (ст. стилъ) 1903 година Гоце Дѣлчевъ, заедно съ Гуцановъ, х. Димовъ и др. е въ село Баница. Загражда ги турски аскеръ. Тѣ напускатъ селото, за да го запазятъ отъ изгаряне. Край селото се започва сражение на животъ и смъртъ. И въ тази неравна борба падна и великиятъ синъ на Македония Гоце Дѣлчевъ.

вече въ разгара си. Въ Кукушъ му устройватъ истинско тържествено посрещане. Гръбналъ отъ радостъ домиля на дѣдо Никола. Двойна е била радостта: дълга е свадба за дѣщеря си и Гоце му е гостъ.
Гоце хваща булката и подръжка я води до черквата. Като го гледатъ роднини такъвъ левентъ, гледа го и баща му, на му подхвърля:
— Гоце, да те армасаме бе... (сгодиме).
— Азъ съмъ армасанъ. . . за Македония, отпраща шеговито Гоце.

ЕДНА ИСТОРИЧЕСКА СНИМКА

Горната снимка е правена презъ 1903 г., малко преди смъртта на апостола. На снимката сѣ: Ефремъ Чучковъ отъ Щипъ, Климе Шапкаръ отъ Охридъ и апостолътъ Гоце Дѣлчевъ.

БЕЗСМЪРТНИЯТЪ СИНЪ НА МАКЕДОНИЯ

Тридесетъ и деветъ години се изминаха отъ смъртта на бележития синъ на Македония — Гоце Дѣлчевъ, но дѣлото му за свободата на родината ни силно като вѣчно свѣтла звезда, свѣти като неугасналъ фаръ и буди въра за по-свѣтли дни. Великото дѣло на Гоце и неговитѣ другари даде своитѣ плодове — Македония и Тракия сѣ свободни.

Роденъ въ печалина Кукушъ, израствалъ и добилъ сръдно сп образование въ Солунъ, край тихитѣ води на Бѣлото море, запришилъ науката си въ Военното училище, Гоце още на младини се отдава всецѣло да служи на народа си тѣломъ и духомъ. 10 години той броди като легаленъ и нелегаленъ изъ села и градове на робската българска земя и буди народа къмъ бунтъ за свобода и човѣшки правдини. Ту като учителъ, ту като търговецъ, обичае въ градеки или селски дрехи, той не остави село или градъ не посетени. Като войвода Дѣлчевъ обиколи всички балкани и въдохновеното му слово личниятъ му примеръ увеличатъ прости и учени, ботати и сиромаси, мъже и жени. Незабелязанъ отъ ниноеското око являва по затвори и учреждения, за да се види съ близки и познати, за да размѣни мисли по дѣлото. Удивителна е срещата му въ Битолския затворъ съ Даминъ Груевъ. Години подъ редъ въ непрекъснатъ ходъ на северъ и на югъ, на западъ и на изтокъ, съ пушка въ ръка, въ борба съ въковни поробители той ковитѣ съдвинитѣ на своитѣ братя подъ робство.

На 21 априлъ ст. ст. 1903 г. Гоце, връщайки се отъ Солунъ, дето бѣ се срещналъ съ своя най-близки другаръ Даме, току по пристигналъ съ четата си въ с. Баница — Среко. Тукъ той се срещналъ съ четитѣ на Гоцановъ, М. Чаковъ и Г. Радевъ. Шипонско око забелязва четитѣ и мълкомъ предава на властитѣ въ

Съръ, че Гоце е въ Баница. Пълчища аскеръ и башибозукъ се струва и загражда селото. Курьерътъ на организацията съобщава на Гоце, че е заграденъ. Събиратъ се на съветъ войводи и четиници и решаватъ да си пробиятъ път. При първа среща въ неравенъ бой пада убитъ легендарниятъ войвода и неговиятъ близки другаръ Гоцановъ съ нѣколко момчета. Останалитѣ четиници, покресени отъ смъртта на скакнитѣ македонски чада, връщатъ се въ селото, сражаватъ се съ ожесточение до вечерта и въ тъмната нощъ си пробиватъ път и се спасяватъ въ балкана.

Грозната вѣстъ за екзилната загуба на най-скъпия синъ и легендаренъ войвода се понесе отъ уста на уста, но никой не искаше да повѣрва. Фактите, обаче, бѣ вѣрени: Гоце бѣ убитъ. Въ цѣла Македония и Тракия българитѣ порониха съзлал, но въ унини и духомъ не паднаха. Пладната последователи и ученици на Гоце продължиха достойно дѣлото, изразено въ величавата Илинденска епопея, която въ продължение на 39 години крени народа и му вдъхнаше бодрость и сила да се бори срещу поробителитѣ и будитѣ въра, че ще дойдатъ по-свѣтли дни. И дойдохъ — Македония и Тракия сѣ свободни и присѣдинени къмъ майката родина. Дѣлото на Гоце сѣ сине отъ висинитѣ на Шипръ, Шавъ, Пелистеръ и Бабуна и ще дава мощъ и сила на народа, за да устоява своитѣ права и да пази свободата на всички български земи, обединени въ едно цѣло — една държава — вѣковна България.

Вѣчна паметъ и слава на младия войвода Гоце, загиналъ трагично за свободата на своя народъ.
председателъ на илинденската организация.
Л. Томевъ

ГОЦЕ ДЪЛЧЕВЪ И ВАСИЛЪ ЛЕВСКИ

Често се пише — Дълчевъ, това е Левски за Македония! Това е вѣрно и не само по чисто формални белези, че и двамата сѫ основоположниците на революционните движения въ България и Македония, но и по основните насоки на своите схващания върху политиката и тактиката, която трѣбва да слѣдва самото движение.

И сходството въ туй отношение е поразително. И то именно въ наши очи откроява въ най-висша степен нравствено-то и духовното величие на двамата великани на революционните движения на нашето племе.

Какво е това сходство?

Преди всичко това е идеята за масовия характеръ на революционното движение, за масовото народно възстание и за неговата независимост.

На 29 септември 1871 г. отъ „Българско“ Левски пише на своя войвода Панайотъ Хитовъ:

„... гдето казвате, че е време вече да потърсимъ и ние своето право, защото господаритъ ни нещатъ нива да ни го дарятъ сами, освенъ ако сами си го не вземемъ — то е тъй, и то ва наше убеждение ни е накарало да се заловимъ въ работа.

По долу казвате, ако ний се забавимъ, се боите, че ще попаднемъ подъ други по-якъ господарь и тогава щело да бѣде всичко късно. На това Ви отговаряме, че не трѣбва бързане защото отъ 8 месеца

време е откакъ сме се заловили да работимъ по чисто български въ Българско (к. н.) и да не се облегаеме на външнѣ думи отъ български живѣятъ извънъ Българско което всичко техно до сега все лъжа е било. Па опита показва, че бързата работа излиза за ялова.

А въ бележката къмъ същото писмо добавя

„... отъ сега ако бждете съ насъ наедно въ работата т. е. по заповедта на Централния комитетъ нема вече да правите никакви уговори съ никого отъ каквато и да е народност до като не вземете поръчителството отъ централния комитетъ въ Българско който предварително ще ви ограничи въ думите. Извънъ това на никакви уговори не се подписваме отъ което и най-лесно е да ни нанесете най-големо побъркване и такъвъ който не постъпва така, не е нашъ...“

Значи Левски бѣ за вътрешна, независима, масова и народна революционна организация, за каквато бѣ и Гоце Дълчевъ. И двамата вѣрни синове на народа ратуваха за неговата организация, като съ всички сили бранѣха нейната независимостъ отъ чужди влияния.

Въ името на тая независимостъ Гоце се бори съ върховиститъ, въ името на нея ходи въ Солунъ по време на конгреса, който обяви Илинденското възстание, и все въ името на нея, на път за Стрско, за да се уговори съ сърчане, биде, уви, преждевременно убитъ тъ с. Баница. Х.

ИНСПЕКЦИОННАТА ОБИКОЛКА НА ГОЦЕ ДЪЛЧЕВЪ ИЗЪ ТИКВЕША

Единъ отъ ваташките куриери разказва...

Къмъ края на септември, 1901 година, Гоце Дълчевъ пристигна въ нашето село Ваташа, изпратенъ по инспекционна обиколка отъ Канадарци къмъ Битоля. До Ваташа той бѣ дошълъ самъ, придруженъ само отъ вѣрната си комитетска карабина, която почти никога не оставяше. Гоце отседна въ къщата на Петре Сейменовъ и остана въ Ваташа четири дни. Преди да си замине, той поиска да дойде отъ четата на тогавашния тиквешки районъ войвода Върбанъ едно момче, което да го придружи въ обиколката му.

Презъ тѣзи дни, когато Гоце пребиваваше въ Ваташа, между четата на войводата Върбанъ и потерата на Селимъ-чаушъ се завързва едно

сражение близо до с. Клиново, въ близостта „Чашино“. Въ тая престрелка падна убитъ известниятъ четникъ Илията. Въ сѣщата чета се намираше четникъ и най-малкиятъ братъ на Гоце — Миланъ. Когато се узна, че четата на Върбанъ е имала сражение съ потерата, Гоце горѣше отъ нетърпение да узнае, какъ се е държалъ презъ време на престрелката неговиятъ братъ, който получаваше въ това сражение първото си бойно кръщение.

На Гоцевото искане да му се изпрати едно момче да го придружи, войводата Върбанъ решава да му изпрати четника Иванъ Маноловъ — единъ девенъ момък, младъ, бодъръ и войсково веселъ. Понемъ изпратениятъ четникъ бѣ пристигналъ въ Неготино, азъ трѣбваше да отиде и го доведе отъ тамъ въ Ваташа. Въ Неготино направениятъ четникъ бѣ отседналъ въ къщата на прочутия куриеръ Кръсто Кръбларовъ. Следъ като вечеряхме, тръгнахме презъ нощта отъ Неготино за Канадарци. Къмъ полунощъ пристигнахме въ Ваташа и се отправих-

ме право за къщата на Петре Сейменовъ, където бѣ отседналъ апостолътъ. Той съ нетърпение очакваше нашето пристигане. Чирвъ ми думи бѣха:

„Какъ се държа моятъ братъ въ сражението? Живъ ли е още?“

Иванъ Маноловъ се смѣхъ му отговори, че Миланъ е живъ и здравъ, и че презъ време на сражението не е загубилъ присъствие на духа.

На следната вечеръ Гоце Дълчевъ трѣбваше да продължи пътя си къмъ Приблѣ и по-нататъкъ. Отъ Канадарци дойде известие, че сѫ пристигнали куриери отъ село Радобишъ. Известието бѣ донесено отъ Ефремъ Галевъ Ставровъ. Определено било мѣсто, където куриеритъ отъ Радобишъ ще чакатъ апостола. До определеното мѣсто трѣбваше да го заведатъ хора отъ Ваташа. Късно презъ нощта тръгнахме заедно съ апостола, Ефремъ Ставровъ и Илия и Ангеловъ за определеното мѣсто. Поради нѣкакво недоразумение, обаче, куриеритъ не бѣха дошли на сѣщото мѣсто, и ние трѣбваше да се върнемъ отново въ Ваташа. Понемъ на излизане вече бѣхме разпалили чукетата, не посѣжихме да се върнемъ въ сѣщата къща, а останахме въ една отъ стаята на нашето училище, въ която живѣше училищната сѣла — дѣдо Йоно. Той бѣше посветенъ въ работитъ на организацията и апостолътъ прекара цяла нощъ въ тая стая, а ние се разбрахме точно съ канадарчане какъ трѣбваше да ни чакатъ вечерта. Понемъ за пребиваването на Гоце Дълчевъ — македонския комитетъ паша — не трѣбваше да знайтъ много хора, вечерта го изпратихме пакъ съ сѣщитъ куриери.

Тая вечеръ една фатална случайностъ една не погуби апостола. Още като излязохме отъ училището, Илия и Ангеловъ замина напредъ,

ОДИСЕЯТА НА ГОЦЕВИТЪ КОСТИ

ПОСЛЕДНИТЪ МИНУТИ НА АПОСТОЛА. СРАЖЕНИЕТО КРАЙ БАНИЦА. КРАЖБАТА НА КОСТИТЕ ПРЕЗЪ СВЪТОВНАТА ВОЙНА. КЪДЕ ПОЧИВАТЪ ДНЕСЪ КОСТИТЪ НА ГОЦЕ ДЪЛЧЕВЪ.

Краятъ на Гоце е известенъ не само отъ Яворовата биография на Гоце. Той е твърде близкъ, и между насъ се намиратъ съвременници отъ онова време. При с. Баница Гоце е падналъ заедно съ войводата Гоцановъ и още нѣколко храбръци. Отстъпващата чета се сражавала и цели 15 часа не е позволила, както казва въ споменитъ си Димо Х. Димовъ, на проследяватъ да се приближатъ до труповетъ на падналитъ.

Потерата, която е преследвала четитъ, съ които е билъ Гоце, се е предавала отъ Гоцевия съученикъ отъ Военното училище Тефиковъ — помакъ, който, следъ като станалъ поручикъ въ нашата войска, успѣлъ да избѣга въ стрелната си. Той бѣ назначенъ за началникъ на драмската жандармерия. Следъ като открилъ труповетъ на убититъ и Тефиковъ позналъ трупа на Гоце, единъ отъ неговитъ войници избързалъ и

ПРОБИЛЪ ЧЕРЕПА НА ГОЦЕ СЪ ШЦИКЪ.

Три дни следъ тая случка, войводата Михаилъ Чакровъ, споредъ която бележи той въ своитъ необновени спомени, се връща и заедно съ дѣдо Никола, сега класиръ въ черквата въ Горна Джумая, погребва единъ гробъ Гоце и Гоцановъ въ гробищата край с. Баница. Следъ три години Чакровъ отива пакъ въ Баница и заедно съ дѣдо Никола разкопаватъ гроба, отдѣлятъ коститъ на Гоце, като ги познаватъ по дупката на черепа и ги слагатъ подъ олтара на черквата.

Баница наскоро изгорѣва. Останала черквата само съ олтаря. Чакровъ бележи, че Гоцевитъ кости сѫ спасили черквата отъ огъня.

Презъ свѣтовната война въ дома на Чакровъ въ Ксанти често гостува ген. Сава Савовъ, командващъ втора армия. Чакровъ е войникъ на фронта надъ Стрскъ.

БАНИЦА ПОПАДА ВЪ ЗОНАТА НА СРАЖЕНИЯТА

и той, страхувайки се, че може да изчезнатъ коститъ на Гоце, явява се при генералъ Савовъ и го моли да даде единъ отъ отъ отъ дѣдо Никола, за да могатъ да прибератъ

за да провери дали е чистъ пътятъ. Ваташа имаше нощна стража отъ двама турци. Памнята доста време, а Илия още не се връщаше. Ние помислихме, че пътятъ е свободенъ и продължихме да вървимъ къмъ уреченото мѣсто. Малко следъ като излязохме отъ солето, два куршума пропѣлиха край насъ. Чуха се нѣколко и още два изстрела. Гоце веднага залегна съ карабината въ ръце. Памирахме се до оградата на нивата на Григоръ Каракашевъ. Прескокнхте оградата и леземъкъ продължихме да се движимъ предпазливо. Нови изстрели не последваха, нито пъкъ видѣхме нѣкой преследвачи. Когато всичко отново утихна, продължихме предпазливо пътя къмъ уреченото мѣсто. Тамъ вече ни чакаха. Като чули грмежитъ, тѣ страшно се разтревожиха, защото знаели кога чакатъ. Когато ни видѣха здрави и читави, пострѣлаха ни братски и радостно ни разпѣваха.

Апостолътъ на обогуване ме погали по главата. (Тогавъ азъ бѣхъ едва на седемнадесетъ години). Запита ме искашъ ли да продължа образованието си, тъй като бѣхъ завършилъ трети класъ въ Канадарци. Единъ месецъ по-късно бѣхъ повиканъ чрезъ архирейския намѣстникъ въ Канадарци да отида въ солунската българска гимназия и да продължа образованието си съ отъпустнатата ми стипендия.

За втори пътъ видѣхъ Гоце Дълчевъ презъ 1903 година по време на конгреса въ Солунъ. То ва бѣше и последната ми среща съ него.

П. п. Коцевъ

коститъ на Гоце. Откритиятъ листъ бѣше издаденъ.

Една нощъ Чакровъ и дѣдо Никола се промъкнаха до черквата, взиматъ коститъ отъ подъ олтара, поставятъ ги въ единъ чувалъ, и мѣстниятъ български офицеръ ги запечатва. Дѣдо Никола ги понесълъ за Ксанти. На моста при бугъ той оставилъ чувалчето и се отбилъ малко настрѣна. Минава въ войници. Единъ отъ тѣхъ съзира чувалчето и навѣрно помислил, че има пари, взималъ го, избѣгва въ една нива и бързо го наризва съ ножъ. Като вижда, че о кости, захвърля го въ нивата и се връща.

Какъвъ е билъ ужасътъ на дѣдо Никола, когато вижда, че чувалчето го нѣма! Следъ дълго търсене, той отива въ близката гара и се оплаква на командващия войсковата частъ. Офицерътъ веднага строява войницитъ, събира имъ билетитъ за отпуски и завазва: — „Докато не ми кажете, кой е взелъ чувалчето съ коститъ на Гоце Дълчевъ, нѣма да пусти никого въ отпуски!“

Войникътъ си признава. Арестува го веднага, а коститъ намиратъ и дѣдо Никола ги занасъ за Ксанти, въ дома на Чакровъ. Научилъ се Чакровъ за арестуването войникъ, веднага се явява при генерала. Помогналъ го да нареди да освободятъ арестувания. Не бива Гоцевитъ кости да се свързватъ съ каквото и да е наказание. Така разрешава въпроса гоменджанскиятъ учителъ-войвода Михаилъ Чакровъ. Седемъ години Чакровъ пазятъ коститъ въ дома си, като светиня.

Краятъ на войната. Настѣпва бѣжанската неволя. Сестрата на Чакровъ, годеница по това време, успѣва да вземе само сандѣчето съ коститъ и се качва на влака. Цѣлитъ имъ багажъ остава въ Ксанти.

ГОЦЕВИТЪ КОСТИ МИНАВАТЪ ЦѢЛНА ПЪТЪ НА БѢЖАНСКАТА НЕВОЛЯ.

Семейството спира въ Долна-Баня. После въ София и тукъ презъ 1923 година се извършва едно народно погребение. Коститъ биватъ пренесени въ катедралния храмъ Св. Недѣля. Цѣла седмица се точи хляденъ народъ на поклонение. Тукъ съ всички близки на Гоце. Тукъ е и неговиятъ пламененъ анукъ — сестринъ синъ Тодоръ Чоповъ, за когото Страшимировъ писа, че е единъ блѣсъкъ белетристъ. Чоповъ намѣри също преждевременно смъртта си.

Коститъ на Гоце сега почиватъ въ скромно ковчеже, въ Македонския домъ.

Сл. В.

Такъвъ бѣше Гоце

Яворовъ разказва следното, когато Дълчевъ научилъ, че братъ му Мило билъ убитъ.

Мило е билъ въ четата на Христо Чернопѣвъ, въ едно сражение при с. Валица (Гевгелийско) Гоцевъ приятелъ разказва на Гоце какъ четата била открита, а между наданитъ за жалостъ билъ и...

— Мило, — досѣга се Гоце хладнокрѣвно, — Я ми кажи, ако знаешъ, дали не е показалъ нѣкакъ слабостъ?

— Напротивъ, разказватъ, че той прѣлъ се хвърлялъ върху неприятеля.

— Това ми харесва, — отвърща Гоце.

Пестра колона

МАСЛИНИТЪ ДАВАТЪ НАЙ-МНОГОРИБИ СРЕЩУ МАЛАРИЧНИ КОМПАНИИ

Отъ цѣлото производство на масла и мазнини въ Европа най-много масло дава маслината — 75%. Останалитъ по-малки растения, които даватъ мазнини, сѫ слънчогледъ, рапицата, лена и пр. Тѣ заематъ осемъ десети отъ цѣлото производство на масла. Презъ последнитъ години производството на мазнини отъ тѣзи растения нарастна значително, защото постоянно се засилва засѣването имъ въ градинитъ.

Подъ нашия прожекторъ

Задачата на нашия вестникъ е да спомогне за всестранно културно и стопанскъ въздѣланъ на Тиквешията. Въ изпълнението на тая задача, ние ще поставяме както достойнитъ за издаване примѣри, така и ония ридателни прояви, които ни попадатъ подъ око. И въ първото и въ втория случай ще правимъ единствено отъ желанието да допринесемъ, доколкото е въ нашата сила, за общо народното добруване. Ано, въ ми отъ това желание, изнесомъ нѣколко факти или преценки, които не ще се харесатъ на отдалѣци, това не ще ни спре продължително и пснататъ дѣто на общонародното добруване.

ПАКЪ ЗА АФИОНА.

По поводъ помѣстениятъ въ нѣлитъ броеве на вестника сѣти за афиона, въ редакцията получиха АНОНИМНИ писма въ които ни се отправя упрекъ че не сме защитавали „ниятъ ситъ на градинитъ“.

Ано въпросътъ се касае за тереситъ на нѣколко едри купцици — вѣрно е, че не сме защитавали тѣхнитъ интереси. И нѣмаме намѣрение да ги защитаваме. Производителитъ на афионъ — это кои нѣтъ нѣматъ оратъ, сѣятъ, копаятъ и бѣриятъ афиона. Тѣ сѫ, отъ тѣхъ които нѣкои бѣха искали изградитъ своето благополучие. Тѣхнитъ интереси ние сме защитавали и ще продължаваме защитаваме, колкото и анонимни писма да ни се изпращатъ. Ано нѣкой мисли, че сме на прѣгрѣшенъ пътъ, нека ни изпратятъ статия съ подписа си, нѣматъ удоволствие ще помѣстимъ.

Остенъ

Едно ново изобретение

ХИМИЧЕСКИ МОЛИВЪ, УСТОЙЧИВЪ СРЕЩУ АТМОСФЕРНИ ВЪЗДУХЪ

Въ началото на всѣки технически напредѣкъ незначителниятъ нагледъ, е прѣвъ, който дава живѣне на гениалната идея върху херметиченъ събратъ, цѣлти, копирни химически моливи съ нѣредѣкъ помощникъ на човека. И какво ли можеть да прави човекъ, ако не че, жеше да разчита на тѣхната гонимостъ. Неуморимиятъ германски и бретателенъ духъ успѣшно създана станъ устойчивъ срещу атмосферни промѣни. Както е извѣстно на всѣки, който си служи съ химически и цѣлти копирни моливи — нѣмъ сѫ жирокопирни, което ще рече тѣхната сърдцевина приема въ себѣ сѣдржаща се въ въздуха. При докосване или мѣлво време, както при нормални морски въздухъ, нѣмъ сърдцевина се разкъсва и губва способностъ на писане. Ето защо, въ много страни, както нѣмъ въ Северна Америка, където мѣстната моливна индустрия е развита, химическиятъ моливъ въобще непознатъ. Рѣдко сѫ подписки на едно търговско писмо, бѣде написанъ мѣсто съ масъ сѫ химически моливи. Обаче, че новото изобретение на една немска берска фабрика за моливи въ областъ настѣпиха голѣми промѣни. Новитъ химически моливи се отличаватъ въ своята съвършеностъ срещу всѣкакви атмосферни влияния. Тѣ сѫ нечувствителни срещу влагата въ въздуха, даватъ неограничана възможностъ складиране. Поради изобретенията сѫ често, употребата на химически моливи е особено много разпространена при изпълнение на службата въ жѣлѣзницитъ, пощицата, пощата и лѣзницитъ, полицията, пощата и лѣзницитъ и лѣзницитъ.

Управителитъ на германския медицински институтъ Ровингъ е противопоставилъ немалкиятъ коментаръ въ полъ на сѣтъ отъ 1926 година рибитъ „Синъ“, който е донесълъ отъ Северна Америка. И действително, рибитъ по намалението на мазнини, въ тѣзи области сѫ отлични и даватъ сѣ голѣми успѣхи. Отъ до сега не сѫ забелязани болѣвания отъ малария.

УРЕЖДАНЕ СЪДЕБНО-ПРАВНИТЪ ВЪПРОСИ ВЪ МАКЕДОНИЯ

За кои престъпления се дава амнистия. Регистрирането на търговците и търговските дружества.

Министерският съвет одобри специална наредба за уреждане на съдебно-правните въпроси в новоосвободените през 1941 година земи, от която даваме най-важните постановления.

ЗА ИЗВЪРШЕНИТЪ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ДО 6 АПРИЛ 1941 ГОДИНА.

Чл. 1. Влизат в закона сила до 6 април 1941 година осъдителни присъди, издадени от югославянските и гръцките съдилища в освободените земи, за извършените в същите земи престъпления, съ изключение на политическите (забележка 1, към чл. 6 от закона за екстрадиция и съдебна помощ по наказателни дела) и онязи, които не се наказват от българските закони, се изпълняват по реда на чл. чл. 594 до 638 от закона за наказателното съдопроизводство.

Чл. 2. За извършените престъпления до времето и в земите, посочени в чл. 1, съ изключение на политическите, по които няма издадени присъди от съответните чуждестранни съдилища, се възбужда наказателно преследване по реда на закона за наказателното съдопроизводство.

Чл. 3. Разпоредбите на чл. чл. 1 и 2 не се прилагат за деяния, за които се предвижда наказание лишаване от свобода до три години и глоба, или едно от тези наказания, както и за онязи, които се преследват по реда на частното обвинение.

В тия случаи е мързован българският или чужди закон, като се има предвид по-меката от тях.

Чл. 4. Предадените в чуждия закон наказания лишаване от свобода повече от три години се приравняват на строг тъмничен затвор.

Лишението от свобода за повече от три години, наложено съ чуждестранните присъди, се замества с същия срок строг тъмничен затвор.

Чл. 6. Въ всички случаи, когато законът изисква свидетелство за съдимост за придобиване и упражняване на някое право, тези свидетелства, за времето до 6 април 1941 година, се заместват със писмена декларация на заинтересуваното лице, която има силата и значението на истинско потвърждение.

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИТЕ РЕШЕНИЯ.

Чл. 7. На влизане в законна сила до 6 април 1941 година решенията на югославянските и гръцките съдилища в освободените земи решу жителит на същите земи, съ изключение на оня от тях, които

се отнасят за вещи права или владение върху недвижими имоти, както и по искове за дълга на наследство, се дава изпълнителна сила по определяне на съответния по мѣстожителство околийски или областен съд.

Чл. 8. Чуждестранните решения не подлежат на изпълнение, ако между същите страни, въ същото им качество, по същия предмет и основание, до влизане в сила на настоящата наредба е постановено влязло в законна сила решение от българските съдилища.

ЗА ТЪРГОВЦИТЕ И ТЪРГОВСКИТЕ ДРУЖЕСТВА.

Чл. 9. Търговските дружества, включително и кооперативните сдружения, които имат седалището си въ освободените земи и са били съставени съобразно действащото до 6 април 1941 година въ тѣзи земи законодателство, продължават да съществуват, ако въ 6 месечен срок от влизането въ сила на тази наредба:

1) съобразят постановленията на устава или дружествения си договор съ действащите въ Царството закони и

2) изпълнят разпоредбите на закона, които са задължителни за съществуването им.

Въ противен случай тия дружества се смятат прекратени и се ликвидират от назначени от съда ликвидатори, освен ако мърът на търговията постанови да се продължи тѣхната дейност.

Чл. 10. До изтичане на срока, посочен от чл. 9, търговските дружества са длъжни да поискат да бъдат вписани въ търговския регистр на надлежния съд, като представят необходимите удостоверения.

Чл. 21. Единоличните търговци, събирателните дружества и командитните дружества, макар и да са регистрирали фирмата си по чуждото законодателство, трябва да я регистрират, съгласно съществуващите въ Царството закони.

Чл. 22. Всички книжа по първото вписване на регистрираните съобразно чуждото законодателство до 6 април 1941 година търговски фирми, както и издадените за замяна акции или дялове се освобождават от мита, гербъ, такси, включително и тия, събрани от търговско-индустриалните камари или общините.

ЗА ПРЕВОДИТЕ НА ДОКУМЕНТИ.

Чл. 23. От документите, съставени на сръбски език и издадени на лица от български произход, когато съ тѣх се установяват об-

стоятелства и факти, станали до 1 май 1941 година, учрежденията, въ които тѣ се намират, издават преписи направо въ превод на български език.

Тѣзи преписи се издават от началника на учреждениято, въ което се намира документът.

Преводите на всички частни документи, както и на официалните документи, намиращи се въ частни лица, се извършват от нотариус или надлежния околийски съд, а въ мѣста, където нѣма такива — от общината по мѣстожителството на наемателя.

Чл. 25. Въ случай на основателно съмнение въ истинността на документа, учреждениято, въ което се извършва превода, може да изисква от заинтересуваната предварително легализиране според постановленията на правилника за легализация и преводите.

По същия правилник се извършват преводите и на документи, за които не се отнася чл. 23.

Чл. 26. Учрежденията издават преписите — преводи, по чл. чл. 23 и 24, независимо от това дали оригиналите са обгербвани.

Преписите-преводи се освобождават само от таксите за превод.

Чл. 27. Въ държавните, общинските и обществените учреждения всички документи, съставени на чужд език, се представят въ превод на български, извършен съгласно предходните членове.

НОВА ФИСКАЛНА АМНИСТИЯ ЗА МАКЕДОНИЯ

Въ Министерството на финансите е изготвена още една наредба за опрощаване на нарушения по прѣикитъ данѣци.

Наредбата е вписана въ Министерския съвет от м-ра на финансите г. Добри Божилов.

По широкия святъ

НОВО ПРЕДПАЗНО СРЪДСТВО СРЕЩУ ГРАБЕНИ.

От време на време вестниците съобщават за грабежи въ банки, извършвани от разбойници. Германската индустрия е произвела единъ особенъ видъ скриваща се маса, която не само че предотвратява разбойническите нападения, но и предпазва по най-сигуренъ начинъ касиера. Чрезъ включването на единъ рѣченъ или краченъ контакт, който може да бъде обслужванъ от касиера или други чиновници, масата се спуща, подобно на асансьоръ, въ единъ шкафъ, недостъпенъ за крадците. Единъ автоматически действащъ жельзъзъ похлупакъ, състоящъ се отъ две части, намиращъ се на този шкафъ, захлупва масата, безъ да хвърля въ безпорядъкъ книгата и монетите, които се намиратъ върху нея. Следъ като опасността премине, жельзъзниятъ похлупакъ се отключва съ специаленъ ключъ, съхраняванъ на друго мѣсто, и посредствомъ единъ лостъ масата се издига въ предшното си положение. Манипулацията е изумителна. Само въ една частъ отъ секундата паритъ биватъ предпазени отъ чуждо посегателство. Веднага съ спущането на масата на касиера сигнала за тревога прозвнява остро.

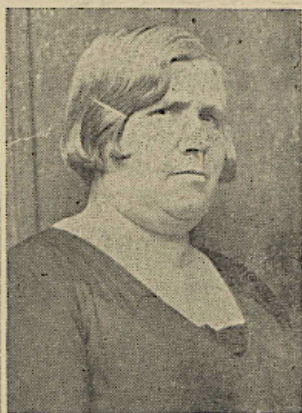
ПОДМЕТКИ ОТЪ СЪСКО

Новото време налага приспособяване на новите изкуствени материали къмъ модата. И действително, на изложбата, която е уредена въ Франкфуртъ на Майнъ, се вижда извънредно интересни нѣща, като дамски качулки за дълъгъ отъ новия пѣлъ за мушамъ оластофонъ, нѣжни танглети отъ рибена кожа, копчета отъ плексигласъ съ краени пролѣтни нѣвѣти, моштрапи върху самитъ копчета; елегантни спортни сандали отъ рибена кожа и подметки отъ стъкло, които съ били изпробвани на дълги планински пѣтеци.

ПЕЧАТНИЦА „НАРОДЕНЪ ПЕЧАТЪ“, авц. д-во, бул. „Македония“ 5.

Последните дни на една героиня

МАЛКОТО, КОЕТО МОЖЕ И ТРЪБВА ДА БЪДЕ НАПРАВЕНО, НЕ БИВА ДА СЕ ОТЛАГА.

Въ великата борба на македонските българи за свобода, Тиквешката е дала мнозина самоотвержени борци. Наредъ съ тиквешанина, тиквешканката също е дала своя дѣлъ въ тая борба. Една отъ самоотвержените тиквешанки, която съ идеализъмъ прегръща знамето на революционната борба още отъ най-ранната си младостъ, е и Менка Арсова Гючева отъ Неготино. Още почти дете, тя спечелва доверието на ръководството на мѣстната революционна организация и става единъ отъ най-добрите куриери на организацията. Особено дейно участие ваема тя при подпомагането на Банка Отоманъ, като ви-

наги е въ връзка съ инициаторите. Следъ като банката бива залпната въ въздуха, полицията започва масови арести, по предварително изработенъ списѣкъ.

Въ тая списѣкъ личи и името на Менка. Предупредена за предстоящото ѝ арестуване, Менка напуска съ нѣколко другари квартирата си и прави опитъ да се измъкне отъ Солунъ. Но по това време по улицит на Солунъ, особено въ българската махала, съ устроени нѣколко засади. Групата, съ която е Менка, попада на една отъ тѣзи засади. Още при първия залпъ Менка пада ранена съ нѣколко куршума. Единъ куршумъ е пречушилъ косята на дѣвѣния ѝ кракъ. Впоследствие другитъ рани заздравяватъ, но кракътъ ѝ трѣбвало да се отрѣже.

Преживѣла трудноститъ на ония героини и тежки години, днесъ тази героиня отъ атената на солунската Банка Отоманъ е още жива, но останала безъ сръдства и безъ близки, оставена въ произвола на съдбата. Това, което може и трѣбва да се направи за нея, не трѣбва да се отлага. Ние вѣрваме, че днесъ, когато на робството е туренъ край, ще има кой да се замисли за съдбата на нѣкогашната куриерка на революционната организация и Менка Гючева не ще бъде оставена да преживѣе последнитъ си дни забравена и изоставена отъ всички.

ДАНЪЦИТЕ ВЪ НОВООСВОБОДЕНИТЕ ЗЕМИ

КАКЪ И ПО КАКВИ РАЗМѢРИ ЩЕ СЕ СЪБИРАТЪ РЕШЕНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕНЪ СЪДЪ.

Въ връзка съ въпроса за данѣцитъ въ освободените презъ 1941 година земи, Върховниятъ административенъ съдъ е взелъ следното решение, което е задължително за всички случаи:

Данѣчната властъ нѣма право да събира отъ данѣкоплатѣитъ въ освободените презъ 1941 г. земи различни данѣци, акцизи и пр., които тѣ дължали на бившитъ гръцка и югославска държава преди окупацията отъ нашата властъ.

Прѣикитъ данѣци въ тѣзи земи ще

се налагатъ отъ 1 април до 31 декемврий 1941 г., по съществуващите до 1 април 1941 год. данѣчни системи. Отъ 1 януарий 1942 г., данѣцитъ ще се събиратъ по нашата данѣчна система. Косвенитъ данѣци по закона за акцизитъ, тютюна и пр., ще се налагатъ по нашитъ закони, начина отъ юлий 1941 год. До тая дата, считано отъ деня на установяване нашата властъ, същитъ данѣци ще се налагатъ по действащите до 6 април 1941 г. закони.

ТОДОРЪ П. ХРИСТОВЪ

Търговецъ на таханъ и най-доброкачественъ шарланъ

Кавадарци

ПО СЛУЧАЙ ИЗСЕЛБАНЕ

ПРОДАВА СЕ МАШИНА ЗА ЛЕДЪ

МАЛКО УПОТРЕБЯВАНИ, 1500 КАЛОРИИ

Съ два електромотора — единиятъ 18 к.с. и вториятъ 1 к.с. за вода. Продажба съ гаранция

ДОБРИ МИШЕВЪ — Горна Джумая

Най-хубавитъ напитки — вина — ракии и бира, както и най-известната кухня, ще намирѣ всѣки мераклия въ известната

широка механа на

бай ТРАЙКО ТЕНЕВЪ

София — Позитано 12

до съдебната палата

НОВО РАЗПИСАНИЕ НА ВЛАКОВЕТЕ ЗА БѢЛА ПАЛАНКА И МАКЕДОНИЯ

Главната дирекция на БДЖ съобщава, че отъ 20 май т. г., бързитъ платнишки влакове по линиитъ София—БѢла Паланка и Гърделица—Скопие—Гевгели и клоновѣтъ Скопие—Качаникъ; Велесъ—Кочани и Велесъ—Битоля, ще се движатъ по ново разписание, както следва:

Бързъ влакъ № 3 тръгва София 15 часа; пристига Пиротъ 9.28 ч.; БѢла Паланка 10.42 ч.; БѢлградъ 9.01 ч.; Будапеща 10.00 ч.; Берлинъ 13 часа; Римъ 7.40 часа.

Бързъ влакъ № 4 тръгва Римъ 2.55 ч.; Берлинъ 22.27 ч.; Будапеща 9.30 ч.; БѢлградъ 9.15 ч.; БѢла Паланка 17.25 ч.; Пиротъ 19.45 ч. и пристига София 21.14 часа.

Платнишки влакъ № 7 тръгва София 19.25 ч., пристига Пиротъ 22.07

Платнишки влакъ № 7 тръгва София 19.25 ч., пристига Пиротъ 22.07

Платнишки влакъ № 112 тръгва Пиротъ 4.10 ч., пристига София 7.10

Мотрисенъ влакъ № 113 тръгва София 18.10 ч., пристига Костинбродъ 8.35 часа.

Мотрисенъ влакъ № 114 тръгва Костинбродъ 18.48 ч., пристига София 19.16 часа.

Платнишки влакъ № 5/804 тръгва София 8.05 ч., пристига Пиротъ 10.45 ч.; БѢла-Паланка 11.45 ч. и пристига Гърделица 13.54 ч.; тръгва БѢла Паланка 18.25 ч.; Пиротъ 19.45 ч. и пристига София 22.26 часа.

Платнишки влакъ № 806 тръгва Скопие 8.25 ч.; пристига Велесъ 10.13 ч.; Гевгели 14.15 ч., Битоля 14.55 ч., Кочани 10.55 ч.

Платнишки влакъ № 805 тръгва Гевгели 12.40; Битоля 12.10; Кочани 12.10; Велесъ 16.57 и пристига Скопие 18.40 ч.

Смѣсенъ влакъ № 8102 тръгва Скопие 6.00, пристига Качаникъ 7.22 часа.

Смѣсенъ влакъ № 8104 тръгва Скопие 18.45, пристига Качаникъ 20.06 ч.

Смѣсенъ влакъ № 8101 тръгва Качаникъ 8.00, пристига Скопие 9.10 часа.

Смѣсенъ влакъ № 8103 тръгва Качаникъ 20.30, пристига Скопие 21.40 часа.

РЕДАКТОРЪ: Б. ВИДОВЪ
Гр. КАВАДАРЦИ

РЕДАКТИРА КОМИТЕТЪ
София, бул. „Македония“ 5

Прозренията на поета революционеръ

МИСЛИ НА ВАСИЛЪ ДИАМАНДИЕВЪ ИХЧИЕВЪ

„Азъ зная, че дълото свето изисква скъпи жертви, че свободата се ражда въ кръв и мъка, подобно слънцето, що пълза пошводи борба съ мрака и победно подава първита си пурпурно-кървава ажижик... Туй и падъ нашата страдаща, скъпа родина — Македония — свободата ще изгръбе и ще стона изстрадалия отъ въклое сърца. И свѣтло на родината ще бъде: щастливъ е она, която дочака тоя свѣтълъ изгрѣвъ!“

Азъ зная, че не ще дочакаме тоя изгрѣвъ, защото ще изгори въ първита му ажижик; — нѣкъ пали сега и азъ горя и чувствамъ топка, че ме е пълъ обхваналъ и ме води тамъ въ огнено-свѣтлата борба, де земниятъ ми дълъ ще се свърши?

Азъ зная, че величественъ е, и красиво е да жертвуваме своето благо за благо на народно... За това нѣкъ и приемаме Голготата, която ориентация съжда ми дари...

— Наистина, труденъ е нашиятъ път: изпълненъ съ бедствия, страдания, смъртъ... Но пъкъ и славенъ е той, защото извежда въ лоното на свободата.

ГОЦЕ ДЪЛЧЕВЪ ВЪ ТИКВЕШИЯТА

Първото сражение, което Революционната организация даде на поробителитѣ, бѣ презъ пролѣтата на 1901 година въ с. Валаздово. Следъ това сражение бѣ разкрито голямото съзакляние и започнаха ареститѣ на видни македонци. Между арестуванитѣ мнозина бѣха наши тиквешани. Почти всички видни македонци бѣха хванати отъ запитиетата, задържани въ прокурия солунски затворъ — Еди куле, а други бѣха направени на заточение.

Скоро следъ тѣзи събития апостолътъ Гоце Дѣлчевъ предприема инспекционна обиколка и бърза да обходи и Тиквеша, за да види какво е положението въ тази крепостъ съ повечето селски ръководители. Доволенъ отъ всичко видено въ Тиквешията, Гоце казаше:

Въ началото на септември Гоце Дѣлчевъ пристигна въ Неготино, посрещнатъ отъ Гьоре Сатинъ и Иванчо Прекодловъ. Още съ пристигането си Гоце констатира радостенъ, че организацията въ Неготино е здрава и е високъ духъ. Следъ нѣколкодневенъ пре-

напестина, за бореца за народни правдини и свобода нѣма радост, нѣма покой. Нануспалъ бащинъ домъ и свои, мило и драго, неговата мисль е погълната изцѣло въ полза на свободното дѣло. Затова и винаги мѣката ни е гостеника. Борбата е красива и величествена, но нали се боримъ съ мъртвината, поквара и тирани, все пакъ сърцето боли. Защо да е така? Не може ли иначе? Азъ никога не съмъ се водилъ отъ чувството да убивамъ; но не може да се избѣгне и това, защото трѣбва да се премахне онава, що ни прѣчи; трѣбва да се върни напредъ и все напредъ, до крайната победа: „свобода или смъртъ юнашка“. Нѣкои ни обвиняватъ, че сме безжалостни, жестоки, но това не е вѣрно. Защото боревитѣ си е поставилъ за задача да пожертвува своето благо за благо на народно. Какъ може да се третира човекъ, който умира съ вѣрата въ доброто у човѣка, като жестоко и безжалостно? Какъ може да се третира той за такъвъ, когато свѣтлина зари неговия тѣжель, но бодъръ ликъ, когато приема съ радостъ пѣтъ за Голгота? Мнозина не знаятъ, какъ като къртици къртимъ мрачната и страшна крепостъ на сръбски и гръцки тѣгъ. Мнозина не знаятъ титаничната, не по силитѣ на обикновенъ човѣкъ работа, що се върши. Ако ти бѣ знали това, пѣвеше да ни третира жестоко, безжалостно. Напротивъ, нѣкъ да разбератъ изстрадалото отъ земни страдания сърдце на бореца и бѣха му дали това, що той желае. А той малко желасе: обичъ и почтъ къмъ него; бѣлъ той имененъ, бѣлъ той безимененъ. Но ориентация на бореца то е ориентация така: презъ живота си само неволи и страдания да препаля; да пѣмъ за него нигде покой; да пѣмъ радостъ, да пѣмъ обичъ — освенъ оная, що светлото дѣло ми носи!“

Отъ Кавадарци Гоце отива въ историческото село Валазѣ, където го посрѣща младиятъ учителъ и ръководителъ на Тиквешията Христо п. Антовъ. Тукъ Гоце е измалъ възможностъ да се срещне съ повечето селски ръководители. Доволенъ отъ всичко видено въ Тиквешията, Гоце казаше:

„Юнакъ безъ итакъ не може, а Тиквешията е ятакъ за нашата велика борба.“

И днесъ още по градове и села на Тиквешията за апостола Гоце Дѣлчевъ се носятъ легенди, които въ годинитѣ на робство се шептѣ-

РАЗВИТИЕТО НА СПОРТА ВЪ КАВАДАРЦИ

Първитѣ стѣпки на спортното движение

Трѣбва да се признае, че спортното дѣло въ Кавадарци, макаръ и да стои на завидна висота, се е развивало при извънредно трудни условия. Игрането на футболъ започна презъ 1928 година на иришето „Паркоти“. Тамъ сѣ се провеждали и състезанията между мѣстнитѣ клубове (безименни). Въ тия години, обаче, младежта се е интересувала повече отъ кафенетата и вечеринкитѣ.

Първиятъ спортенъ клубъ се образува презъ 1931 г., подъ името „Победа“. Тогава се нае и ново ирище. Още въ първита месецъ, обаче, голѣмѣтъ намѣтъ бѣ почувствувалъ като тежко бремене. Приходитѣ на клуба отъ членски вносъ бѣха малко, а и отъ уреджанитѣ вечеринки не можеше да се събератъ голѣми постъпления. Само благодарение помощитѣ на нѣкои по-бѣстотелни членове, клубътъ бѣ спасенъ отъ неминуемитѣ дефицити.

ОСОБЕНО ТРУДНО БѢ ОРГАНИЗИРАНЕТО НА МЕЖДУГРАДСКИ МАЧОВЕ,

когато на гоститѣ трѣбваше да се плати за тѣхното идване въ Кавадарци. Първита междуградски срещи бѣха съ негоднини, за идването на които се плащаше 200-300 динара. Но цѣлитѣ приходъ отъ продадени билети влизаше на около 50—80 динара, и ние оставахме задължени къмъ гоститѣ. Когато пъкъ нашиятъ тимъ отиваше въ Неготино, тамъ се поздравяше същата история, и тѣ оставахме задължени къмъ насъ. Мнозина си казваха, че пѣмъ нѣщо интересно, да гледаме какъ младежитѣ гонятъ тонка и си чушатъ краката. Трѣбва да се признае, че въ тия първи мачове наистина работата бѣше само

ДА СЕ ГОНИ ТОПКА И ДА СЕ ЧУПАТЪ КРАКА.

Играчитѣ още не бѣха добре познати съ правилата на играта, нито пъкъ имаха достатъчно съзнание за спортемско държане. При най-малкото недоразумение

Тимътъ на кавадарския сп. кл. „Добри Даскаловъ“

между състезателитѣ започнаха скандални и вички бѣха готови веднага да се сбиятъ.

Следъ тия първи стѣпки на спортното движение, младежта отъ Кавадарци постепенно започна да засилва интереса си къмъ спорта. Желанието да се излѣзе на чистъ въздухъ ставаше все по-голямо, и много младежи престанаха да пиянатъ изъ кафенетата. Презъ 1932 г. клубътъ се преименува „Тиквешъ“ и игра първия си мачъ съ „Победа“ отъ Велесъ, който по това време бѣ единъ отъ най-добритѣ тимове. И въ Кавадарци, и въ Велесъ нашитѣ играчи дадоха много хубава игра и спечелиха име на много добри спортисти. Заредиха се години, презъ които

СПОРТНОТО ДВИЖЕНИЕ ВЪ КАВАДАРЦИ ПОВЕЧЕ И ПОВЕЧЕ СЕ ЗАСИЛВАШЕ.

Въ Велесъ, Шипъ, Гевгели, Прилѣвъ, Скопие и др. вече знаеха казата на нашитѣ спортисти и охотно идваха за състезание въ Кавадарци. Интересътъ и на възрастнитѣ кавадарчани къмъ спорта нарастна. Всички мачове вече се посещаваха отъ многобройна публика. Въ празниченъ

денъ не можеше да се види мачъ въ кафенето, а всички мачове лизаха на иришето.

Оне по това време особено внимание се отдѣляше за юношескитѣ. Нѣкои играчи отъ юношескитѣ тимъ участваха дори и въ състезанията между тимовѣтъ въ възрастнитѣ.

По понеже иришето бѣ настанъ подъ намѣтъ, често се случваше стопанитѣ на пивната (той бѣта сръбинъ, а земаха му бѣ дадевъ отъ държавата) да вземе и развали иришето, защото не му е имало пазаро редовно наемъ.

Следъ освободението иришето остана безвѣстно, и младежитѣ се събраха, занесоха дърва въ вода на машината, и за единъ денъ иришето бѣ поправено и наравено. Въ първита дни следъ освободението въ Кавадарци имаше три клуба — „Тиквешъ“, „Любашъ“ и „Князь Симеонъ Търновски“, но повечето отъ играчитѣ на всѣки клуб постѣпиха въ войската и това нѣколко клуба бѣха обединитѣ въ единъ, който носи името на дѣлчевъ гендирания тиквешки революционеръ и войвода Добри Даскаловъ — клубъ на Гоце Дѣлчевъ.

Съ тоя клубъ Кавадарци взема участие въ състезанията въ първенство на Скопската спортистна областъ.

Илия Банянини

Фискалната амнистия въ Македония

Какви опрощения се правятъ. Фаталнитѣ срокове.

Съгласно наредбата на фискалната амнистия въ освободенитѣ презъ 1941 година земи, се правятъ следнитѣ опрощения:

Съгласно чл. 1 отъ наредбата, лицата, които до 31 мартъ 1942 год. включително сѣ извършили нарушения по законитѣ за д. п. а. и патентитѣ, за тютюна, за засилване на държавнитѣ приходи, за облагане съ данаки, такси и други, жителитѣ на освободенитѣ презъ 1941 год. земи и за общински налогъ, въ освободенитѣ презъ 1941 год. земи, получаватъ опрощаване на дължимитѣ глоби, конфискации, наложения затворъ и други наказания, ако до 1 юний 1942 г. заплатитъ доброволно следуватитѣ съ мита, такси, акцизи, патентъ, берин и други налози. Че така трѣбва да се тълкува и прилага казаното условие се потвърждава и отъ разпоредбата на чл. 13 ал. 1. отъ наредбата, споредъ които сумитѣ, дължими за мита, акцизи, патенти и други налози по същата наредба, се внасятъ въ надлежитѣ учреждения: митници, акцизни и даначни управления, както и за констатирани, така и за неконстатирани нарушения.

б) Нарушенията трѣбва да сѣ извършени не само до 31 мартъ 1942 година включително, но тѣ трѣбва да сѣ извършени въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи. Отъ това следва, че опрощаванитѣ по въпросната наредба не се отнасятъ за нарушенията, извършени въ другитѣ части на царството.

Такова разграничение, обаче, по наредбата не се прави относно какви сѣ лицата, нарушителитѣ, за да се ползуватъ отъ опрощаванитѣ. Отъ тѣхъ се ползуватъ както лицата, жители на освободенитѣ презъ 1941 г. земи, бивши поданици на бивша Югославия и Германска, така и лица български поданици, бивши жители отъ старитѣ предѣли на царство, както и временно пребиваващитѣ такива въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи, стига нарушенията на акцизнитѣ закони да е извършено въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи.

актъ, може да се ползува отъ даденитѣ по наредбата опрощаванитѣ, като плати до 1 юний 1942 год. доброволно следуватитѣ съ мита, акцизи, патентъ, берин и други налози. Че така трѣбва да се тълкува и прилага казаното условие се потвърждава и отъ разпоредбата на чл. 13 ал. 1. отъ наредбата, споредъ които сумитѣ, дължими за мита, акцизи, патенти и други налози по същата наредба, се внасятъ въ надлежитѣ учреждения: митници, акцизни и даначни управления, както и за констатирани, така и за неконстатирани нарушения.

б) Нарушенията трѣбва да сѣ извършени не само до 31 мартъ 1942 година включително, но тѣ трѣбва да сѣ извършени въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи. Отъ това следва, че опрощаванитѣ по въпросната наредба не се отнасятъ за нарушенията, извършени въ другитѣ части на царството.

Такова разграничение, обаче, по наредбата не се прави относно какви сѣ лицата, нарушителитѣ, за да се ползуватъ отъ опрощаванитѣ. Отъ тѣхъ се ползуватъ както лицата, жители на освободенитѣ презъ 1941 г. земи, бивши поданици на бивша Югославия и Германска, така и лица български поданици, бивши жители отъ старитѣ предѣли на царство, както и временно пребиваващитѣ такива въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи, стига нарушенията на акцизнитѣ закони да е извършено въ освободенитѣ презъ 1941 г. земи.

ХВАЛА НА ЩЕДРИТѢ ДАРИТЕЛИ

Възкрѣсна свободата на братъ македонецъ. Любката на наша книжнина вече чествува годишната отъ своето освободение. Българскитѣ учители бѣ на менъ отъ жадуващитѣ за новитѣ българска просвѣта македонски българи. Бѣха впрегнати всички усилия за по-големъ успѣхъ. Колко трогателно бѣ, когато дѣлаха въ училище хора, които а дѣлаха се пѣло да подпомогнатъ просвѣтното дѣло.

Въ историята на народнообразоването училище „Морисъ Филиповъ“ — село Демиръ-Камъ — записаха имената си: Валентъ Штуръ, г-жа Катерина Штуръ, по народностъ германци, и Янко Леринъ, по народностъ унгарецъ.

Сѣ свѣтали очи тѣ се яви въ канцеларията на училището, подариха сумата 1330 лева, която, по тѣхно желание, се даде на дѣти книги за класнитѣ библиотеки. Днесъ ученицитѣ и учителитѣ почитатъ четири-петъ пѣтъватъ познанията си.

Хвала и честъ на такива дарители!

П. Стойчевъ, учителъ

РЕДАКЦИОННИ

Когато вестникътъ бѣше готовъ, получихме интересна статия на нашия сътрудникъ „Нинишечъ“, която ще поместимъ въ идния брой.

Б. Видовъ